

Менеджмент

УДК 330.87

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15564981>

**Управління корпоративною соціальною відповідальністю інноваційно
орієнтованого підприємства:
стратегічний підхід у контексті сталого розвитку**

Яловега Людмила Василівна

к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Полтавський державний аграрний університет,
36003, Україна, м. Полтава, вул. Сковороди 1/3,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5351-545X>

Черній Даніїл Вікторович

здобувач, Полтавський державний аграрний університет,
36003, Україна, м. Полтава, вул. Сковороди 1/3,
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-6804-9689>

Прийнято: 18.05.2025 | Опубліковано: 29.05.2025

***Анотація.** Трансформаційні процеси в економіці, зумовлені цифровізацією, посиленням глобальних викликів і стратегічною орієнтацією на досягнення цілей сталого розвитку, актуалізують необхідність перегляду концептуальних засад управління корпоративною соціальною відповідальністю, особливо в контексті функціонування інноваційно орієнтованих підприємств. Сучасні умови господарювання вимагають впровадження стратегічних механізмів інтеграції КСВ у систему корпоративного управління, обліково-аналітичного забезпечення та внутрішнього контролю, з урахуванням ESG-критеріїв, підвищення*

значущості нефінансової звітності та зростаючого суспільного запиту на прозорість бізнесу щодо екологічних, соціальних і управлінських аспектів його діяльності. **Метою дослідження** є розроблення концептуальної моделі управління корпоративною соціальною відповідальністю, яка передбачає інтеграцію інноваційного потенціалу підприємства з принципами сталого розвитку для забезпечення підвищення його репутаційної привабливості, зміцнення конкурентних позицій на ринку та створення довгострокової цінності для основних груп зацікавлених сторін. Методологічну основу дослідження становлять: системно-структурний підхід – для ідентифікації взаємозв'язків між інноваційною діяльністю та складниками КСВ; методи аналізу й синтезу – для критичного осмислення наукових джерел та практик; стратегічний управлінський облік – для оцінки ефективності реалізації соціально відповідальних ініціатив; ESG-аналіз – як інструмент інтеграції екологічних, соціальних і управлінських факторів у процес ухвалення управлінських рішень на підприємстві. **Результати дослідження.** У межах дослідження розроблено концептуальну модель управління корпоративною соціальною відповідальністю інноваційно орієнтованого підприємства, що передбачає її інтеграцію до стратегічного управління, операційної діяльності, системи обліку та внутрішнього контролю. Доведено, що синергія інноваційного розвитку та соціальної відповідальності забезпечує формування довгострокової вартості підприємства, зміцнення довіри з боку зацікавлених сторін, а також підвищення як фінансової, так і нефінансової стійкості. Обґрунтовано доцільність трансформації системи управлінського обліку в напрямі моніторингу соціально-екологічних індикаторів, що є критично важливою умовою підзвітності відповідно до міжнародних стандартів сталого розвитку. **Висновки.** Ефективне управління корпоративною соціальною відповідальністю інноваційно орієнтованого підприємства має базуватися на стратегічному підході, спрямованому на створення інтегрованої цінності для бізнесу, суспільства та довкілля. Інтеграція ESG-принципів у поєднанні з розвитком інноваційного

потенціалу сприяє зміцненню конкурентних позицій підприємства, формуванню сталого репутаційного капіталу та підвищенню його здатності адаптуватися до глобальних викликів сталого розвитку.

Ключові слова: корпоративна соціальна відповідальність, сталий розвиток, стратегічне управління, ESG-фактори, інноваційне підприємство, нефінансові показники, стратегічний управлінський облік.

**Corporate social responsibility management of innovation-oriented enterprise:
strategic approach in the context of sustainable development**

Liudmyla Yaloveha

PhD in Economics, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation,

Poltava State Agrarian University, 1/3 Skovorody Str., Poltava, 36003, Ukraine,

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5351-545X>

Daniil Chernii

Applicant Poltava State Agrarian University,

Skovorody str, 1/3, Poltava, 36003, Ukraine,

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-6804-9689>

Abstract. *Transformational processes in the economy due to digitalization, strengthening of global challenges and strategic focus on achieving sustainable development goals actualize the need to revise the conceptual framework of corporate social responsibility (CSR) management, especially in the context of the functioning of innovation-oriented enterprises. Modern business conditions require the introduction of strategic mechanisms for CSR integration into the corporate governance system, accounting and analytical support, and internal control, taking into account ESG criteria, the increasing importance of non-financial reporting, and the growing public*

*demand for transparency of business regarding environmental, social and managerial aspects of its activities. **The goal of research** to form a conceptual model of corporate social responsibility management that integrates the innovative potential of the enterprise with the principles of sustainable development to strengthen reputational capital, increase competitiveness, and create long-term value for stakeholders. The methodological basis of the research consists of: a system-structural approach – to identify the interrelationships between innovation activities and CSR components; methods of analysis and synthesis - for critical understanding of scientific sources and practices; strategic management accounting - to assess the effectiveness of implementing socially responsible initiatives; ESG-analysis - as a tool for integrating environmental, social and managerial factors into the process of management decision-making at the enterprise. **Results.** The research developed a conceptual model of corporate social responsibility management of an innovation-oriented enterprise, which provides for its integration into strategic management, operational activities, accounting systems, and internal control. It is proved that the synergy of innovative development and social responsibility provides the formation of long-term value of the enterprise, strengthening the trust of stakeholders, as well as increasing both financial and non-financial stability. The expediency of transformation of the management accounting system in the direction of monitoring social and environmental indicators, a critical condition for accountability by international sustainable development standards, has been substantiated. **Conclusions.** Effective management of corporate social responsibility of an innovation-oriented enterprise should be based on a strategic approach aimed at creating integrated value for business, society, and the environment. Integration of ESG-principles in combination with the development of innovation potential contributes to strengthening the competitive position of the enterprise, formation of sustainable reputational capital, and increasing its ability to adapt to global challenges of sustainable development.*

Keywords: corporate social responsibility, sustainable development, strategic management, ESG-factors, innovative enterprise, non-financial indicators, strategic

management accounting.

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформації глобального економічного простору, що супроводжується кліматичними викликами, цифровізацією, загостренням соціальних дисбалансів і посиленням регуляторного тиску, бізнес-середовище вимагає переосмислення традиційних управлінських підходів. Концепція сталого розвитку, що ґрунтується на гармонізації економічних, соціальних та екологічних цілей, поступово перетворюється на ключову парадигму стратегічного управління підприємствами. У цьому контексті корпоративна соціальна відповідальність (далі – КСВ) постає не лише як прояв етичної поведінки чи інструмент репутаційного позиціонування, а як повноцінний компонент стратегічної архітектури інноваційно орієнтованих підприємств. Наразі особливої актуальності набуває питання управління КСВ в інноваційно орієнтованих підприємствах, які стають каталізаторами соціально-економічних змін. Такі підприємства потребують інтеграції соціальних, екологічних та етичних аспектів у бізнес-моделі та управлінські системи, що формує потребу у науковому обґрунтуванні відповідних методологічних підходів. Актуальність теми зумовлена необхідністю переосмислення ролі КСВ у забезпеченні сталого розвитку підприємств, орієнтованих на інновації, а також інтеграції нефінансових показників у систему стратегічного управлінського обліку. Вивчення механізмів впровадження КСВ як інструменту стратегічного управління дозволяє обґрунтувати нові підходи до підвищення адаптивності, інвестиційної привабливості та соціальної цінності бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання корпоративної соціальної відповідальності у контексті сталого розвитку та цифрової трансформації широко представлене в науковому дискурсі як зарубіжних, так і вітчизняних учених. У працях М. Porter і М. Kramer [12], КСВ розглядається як джерело створення спільної цінності та формування довгострокових

конкурентних переваг. Значний внесок у формування концепції сталого розвитку зробив J. Elkington [13], який обґрунтував модель «Triple Bottom Line», що охоплює економічний, екологічний та соціальний складники. Теоретичні засади взаємодії бізнесу із зацікавленими сторонами розроблено С. Freeman [14], у межах «stakeholder theory», яка акцентує увагу на обов'язках підприємства перед усіма суб'єктами, залученими до його діяльності. У свою чергу, А. Carroll запропонував чотирирівневу модель корпоративної відповідальності, яка включає економічний, правовий, етичний і філантропічний виміри. Сучасні дослідження F. Lüdeke-Freund, J. Schaltegger, M. Del Baldo [15] підкреслюють зростаюче значення синергії між КСВ та інноваціями, особливо в контексті запровадження ESG-орієнтованих управлінських практик.

У вітчизняному науковому середовищі проблематика КСВ активно досліджується низкою учених, серед яких О. Лапко [4], С. Сардак [8] та інші. Їхні праці висвітлюють взаємозв'язок між корпоративною відповідальністю, іміджем підприємства, конкурентоспроможністю та адаптивністю підприємств до викликів сучасного середовища. Зокрема, В. Мазуренко [6] виокремлює внутрішній та зовнішній виміри КСВ, що охоплюють забезпечення гідних умов праці, реалізацію соціальних програм, дотримання екологічних стандартів і розвиток партнерських взаємин із місцевими громадами.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Актуалізація проблематики корпоративної соціальної відповідальності в умовах інноваційного розвитку підприємств виявила низку аспектів, що потребують подальшого наукового осмислення. Насамперед, бракує цілісного підходу до інтеграції КСВ у систему стратегічного управління, з урахуванням ESG-факторів, цифрової трансформації та зростаючої ролі нефінансових показників. Методологічна база управління КСВ залишається фрагментарною, зокрема в частині поєднання з інструментами стратегічного управлінського обліку та оцінки нематеріальних активів. Відсутність адаптивних моделей, що відповідають вимогам сталого розвитку, ускладнює реалізацію КСВ як дієвого

інструменту інноваційної політики підприємства. Це обумовлює необхідність розроблення науково обґрунтованої концепції управління КСВ інноваційно орієнтованих підприємств, здатної забезпечити їхню довгострокову ефективність, соціальну цінність і конкурентоспроможність.

Формулювання цілей статті. Метою статті є поглиблення науково-методологічних засад управління корпоративною соціальною відповідальністю інноваційно орієнтованих підприємств у контексті сталого розвитку та трансформаційної економіки. Основна увага зосереджена на розробленні концептуальної моделі інтеграції КСВ у стратегічну систему управління з урахуванням ESG-факторів, нематеріальних активів і інноваційного потенціалу.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах трансформацій глобального економічного простору, зумовлених зміною клімату, цифровізацією, соціальними дисбалансами та зростанням регуляторного навантаження, підприємства всечастіше стикаються з необхідністю перегляду традиційних управлінських парадигм. Сталий розвиток, у такому контексті, виступає як необхідна умова забезпечення довгострокової конкурентоспроможності бізнесу, що вимагає інтеграції нефінансових факторів у систему стратегічного управління, формування нової управлінської архітектури та переосмислення ролі КСВ. Корпоративна соціальна відповідальність поступово еволюціонує від суто благодійної діяльності до важливого елементу стратегічного управління підприємством. Її впровадження на рівні бізнес-стратегії дозволяє суб'єктам господарювання підвищувати рівень довіри з боку стейкхолдерів, зменшувати ризики, формувати позитивний імідж та створювати довготривалі конкурентні переваги [1]. В умовах динамічного середовища соціально відповідальні підприємства демонструють вищу адаптивність, інвестиційну привабливість та стійкість до кризових коливань. У цьому контексті особливого значення набуває розуміння природи та трансформації КСВ, яка адаптується до нових викликів і поступово інтегрується в систему стратегічного управління.

Із огляду на зміну управлінських орієнтирів, корпоративна соціальна відповідальність розглядається вже не як сукупність епізодичних соціальних ініціатив, а як цілісна концепція, що пройшла складний шлях розвитку. На початкових етапах вона трактувалася переважно як форма добровільної участі бізнесу у вирішенні соціальних проблем – шляхом підтримки вразливих верств населення чи фінансування громадських проєктів. Проте з посиленням суспільного запиту на прозорість, етичність і відповідальність діяльності підприємств, відбулося поступове переосмислення сутності КСВ [6]. Сучасне розуміння цієї концепції охоплює інтеграцію соціальних, екологічних та етичних принципів у бізнес-моделі, що дозволяє підприємствам гармонізувати економічні цілі з очікуваннями стейкхолдерів і підвищувати свою стійкість. Відтак усе більше підприємств усвідомлюють, що саме здатність інтегрувати принципи сталого розвитку у стратегічне управління є основою їхньої конкурентоспроможності та довгострокового успіху.

Особливого значення КСВ набуває в умовах інноваційної трансформації бізнесу, коли підприємства не лише адаптують нові технології та створюють сучасні продукти, а й переосмислюють підходи до взаємодії з суспільством. У такому контексті КСВ виступає джерелом інноваційних рішень, що забезпечують розвиток «зелених» технологій, впровадження інклюзивних продуктів, орієнтованих на потреби різних соціальних груп, та формування етичних практик у сфері постачання. Це, насамперед, посилює стратегічну гнучкість підприємства, стимулює інноваційне мислення працівників і сприяє формуванню сталих конкурентних переваг. У практиці інноваційно активних підприємств КСВ поступово трансформується у систему цілеспрямованого управління нематеріальними активами – такими як соціальний капітал, довіра стейкхолдерів, репутаційна стійкість [2]. Це зумовлює переорієнтацію управлінських підходів із фокусом на довгострокову перспективу, де витрати на реалізацію КСВ-ініціатив розглядаються як стратегічні інвестиції в стале зростання підприємства.

Упродовж останніх десятиліть глобальна парадигма сталого розвитку, що ґрунтується на принципах економічної ефективності, екологічної безпеки та соціальної справедливості, стала ключовою основою стратегічного мислення у бізнесі [7]. Корпоративна соціальна відповідальність у цьому контексті виконує роль ефективного механізму реалізації Цілей сталого розвитку (далі – ЦСР), визначених ООН, забезпечуючи їх практичну імплементацію на рівні підприємств, галузей і територіальних громад. Провідне місце в актуальному дискурсі займає концепція Environmental, Social, Governance (далі – ESG), яка конкретизує основні напрями реалізації КСВ у сфері екологічної відповідальності, соціального захисту та етичного корпоративного управління. У межах цієї парадигми увага зосереджується на мінімізації негативного впливу на довкілля, дотриманні прав людини, посиленні соціальних гарантій, запобіганні корупції, підвищенні прозорості бізнесу. Таким чином, сучасна модель управління КСВ передбачає її повноцінну інтеграцію в бізнес-стратегію як основу трансформації організаційних процесів відповідно до принципів сталості, що забезпечує синергію економічних, соціальних та екологічних вимірів підприємницької діяльності.

Подальший розвиток КСВ як складової стратегічного управління потребує чіткої методологічної основи. У відповідь на цей виклик наукова література пропонує низку підходів, здатних забезпечити цілісне управління КСВ з урахуванням специфіки інноваційної діяльності підприємств. До них належать процесний, ресурсний, інституціональний та ціннісно-орієнтований підходи, рис. 1.

Таким чином, у межах зазначених підходів важливо враховувати, що кожен із них виконує не лише інструментальну, а й концептуальну функцію, визначаючи філософію управління корпоративною соціальною відповідальністю. Зокрема, ціннісно-орієнтований підхід акцентує увагу на етико-культурній основі КСВ, де ключовим драйвером соціально відповідальної поведінки виступають не зовнішні регулятори, а внутрішні переконання,

цінності та моральні установки менеджменту. Такий підхід забезпечує внутрішню легітимність соціальних ініціатив, сприяє зміцненню корпоративної ідентичності та сталому впровадженню етичних стандартів у щоденну діяльність підприємства.

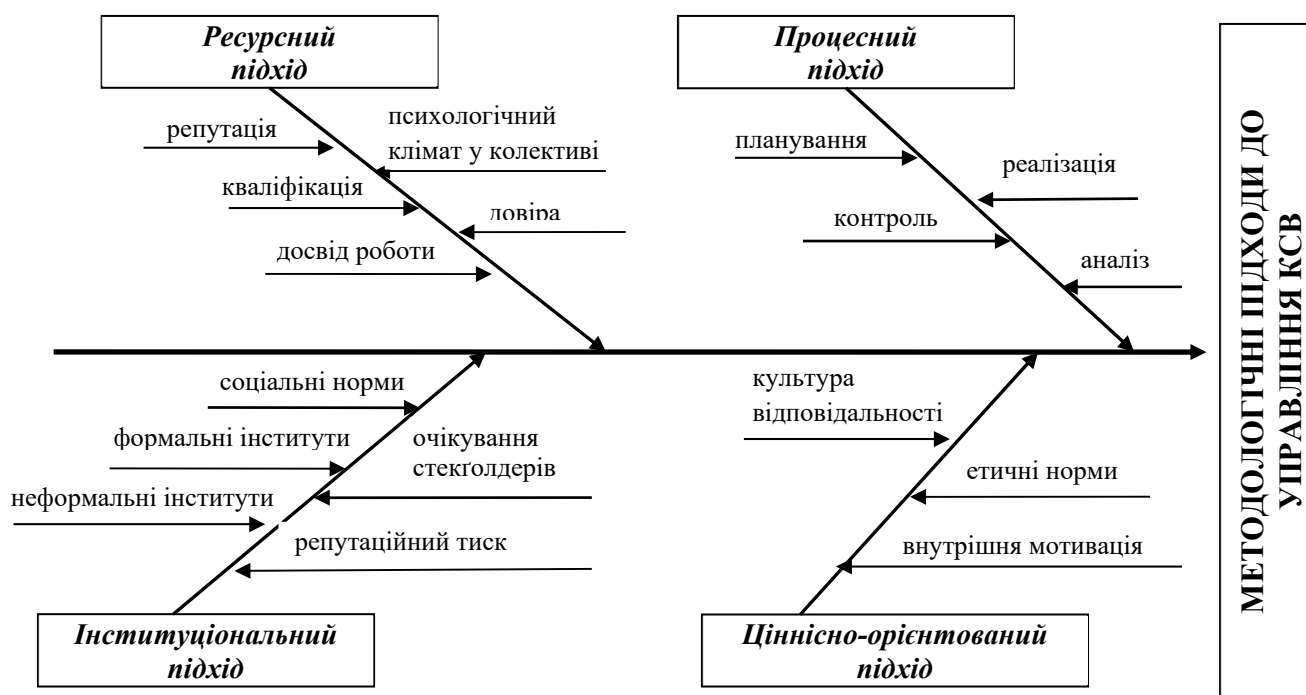

Рис. 1. Методологічні підходи до управління корпоративною соціальною відповідальністю

Джерело: узагальнено авторами на основі джерел [2], [3], [4], [5]

Водночас у сучасних умовах підвищеної турбулентності зовнішнього середовища, цифрової трансформації економіки та глобалізації соціальних викликів зростає актуальність інтегративного підходу, який передбачає поєднання елементів кількох концепцій для формування багатовимірної моделі управління КСВ. Така модель дозволяє підприємству одночасно враховувати стратегічні, інституціональні, ресурсні та ціннісні виміри, що сприяє системній побудові соціальної відповідальності як багаторівневої управлінської системи. Крім того, важливою є реалізація адаптивного підходу, орієнтованого на

гнучкість та здатність КСВ-системи до самоналаштування під впливом змін у середовищі. Це передбачає розроблення механізмів зворотного зв'язку, аналіз соціальних очікувань, швидке реагування на нові виклики (екологічні катастрофи, соціальні кризи, репутаційні загрози) та трансформацію КСВ-стратегії відповідно до нових умов.

У контексті трансформації сучасного бізнес-середовища, зростаючої уваги до ESG-факторів та глобального курсу на сталий розвиток особливої актуальності набуває стратегічний управлінський облік (далі – СУО) як системоутворюючий елемент управління корпоративною соціальною відповідальністю [11]. СУО виступає не лише інформаційно-аналітичним механізмом підтримки управлінських рішень, а й інструментом стратегічного моделювання, що дозволяє інтегрувати екологічні, соціальні та управлінські фактори у бізнес-стратегії підприємства.

Методологічний складник СУО у сфері КСВ передбачає використання інструментарію, здатного діагностувати рівень зрілості соціально відповідального управління, визначати вплив КСВ-проектів на ключові показники ефективності та виявляти потенціал до інноваційного розвитку. З-поміж такого інструментарію вирізняється ESG-метрики, соціальний аудит, оцінка іміджу підприємства, а також аналіз нефінансової звітності, що забезпечують внесок підприємства у соціально-екологічну стабільність.

Однією з провідних функцій СУО є трансформація обліку в напрямі врахування повного життєвого циклу продукції, її екологічного та соціального сліду. Зокрема, застосування методу «Life-Cycle Costing» дозволяє оцінити витрати на всіх етапах існування продукту – від розроблення до утилізації, інтегруючи в облікову практику екологічні та соціальні ризики. Доречним доповненням до нього є метод «Value Chain Analysis», який виконує роль інструменту оцінювання вартості крізь призму сталого розвитку, водночас стимулюючи інноваційний розвиток підприємства. Перехід до моделі циркулярної економіки зумовлює необхідність трансформації СУО в напрямі

обліку циклічних ресурсопотоків, вторинної сировини та ефективності замкнених ланцюгів постачання [10]. Стратегічний облік у цьому контексті сприяє переосмисленню бізнес-моделі підприємства, зорієнтованої на екологічну сталість та інноваційне використання ресурсів. Значний потенціал для вдосконалення системи управління підприємством мають сучасні інструменти стратегічного менеджменту, зокрема Balanced Scorecard (система показників, що забезпечує комплексне бачення діяльності підприємства, охоплюючи фінансові, клієнтські, внутрішньоопераційні та інноваційні аспекти), Target Costing (метод цільового ціноутворення, що ґрунтується на визначенні прийнятної для споживача ціни та зворотному розрахунку допустимої собівартості) та Environmental Management Accounting (система екологічного управлінського обліку, що враховує витрати, пов'язані з впливом підприємства на довкілля, а також допомагає в ухваленні екологічно та економічно обґрунтованих рішень). Застосування зазначених інструментів сприяє трансформації облікової системи відповідно до принципів ESG-менеджменту, інтегруючи нефінансові показники у стратегічне управління та оцінку результативності. У практиці розвинених країн ЄС ці підходи вже зарекомендували себе як дієві засоби підвищення довгострокової ефективності: від включення екологічних індикаторів у систему оцінювання діяльності підприємств – до врахування соціальних стандартів під час формування цінової політики [7]. Це особливо актуально для підприємств аграрного сектору, енергетики та харчової промисловості, які зазнають зростаючого тиску з боку споживачів, інвесторів та регуляторів щодо прозорості, сталості та соціальної відповідальності бізнесу. Відтак ефективне управління КСВ вимагає поєднання кількісних та якісних методів оцінки. Перші базуються на верифікованих показниках (динаміка викидів, інвестиції в соціальні проекти, плинність персоналу), другі – на експертних оцінках, кейс-аналізі, соціологічних дослідженнях. Такий синтез уможливлює створити багатовимірну систему оцінки, орієнтовану на виявлення впливу соціально відповідальних практик на

нематеріальні активи, зростання лояльності споживачів і формування «репутаційного капіталу».

У межах системи стратегічного управління саме СУО забезпечує ґрунтовну базу для побудови КРІ сталого розвитку, що включають:

- соціальні індикатори (рівень інклюзії, задоволеність персоналу);
- екологічні параметри (інтенсивність споживання ресурсів, частка вторинної сировини, обсяги переробки);
- економічні показники (дохід від «зелених» інновацій, рентабельність КСВ-проектів, енергоефективність).

Враховуючи зазначені виклики та необхідність системного підходу, актуальним є формування концептуальної моделі управління корпоративною соціальною відповідальністю, яка не лише враховує стратегічні, соціальні та екологічні виміри, а й інтегрує ESG-фактори, інноваційний потенціал та інструменти стратегічного управлінського обліку, рис. 2.

Така концептуальна модель має забезпечити цілісну архітектуру управління КСВ, спрямовану на довгострокову сталу ефективність, підвищення адаптивності підприємств і формування стійких конкурентних переваг в умовах цифрової трансформації та глобальних соціально-економічних змін. Таким чином, стратегічний управлінський облік у системі управління КСВ виконує не лише роль аналітичного супроводу, а й слугує фундаментом нової парадигми відповідального управління, яка поєднує економічну доцільність, соціальну справедливість і екологічну збалансованість. Його впровадження дає змогу підприємству здобути стратегічну перевагу, засновану на прозорості, інноваційності та довірі з боку зацікавлених сторін, що є критично важливим у контексті глобальних викликів і прагнення до сталого розвитку.

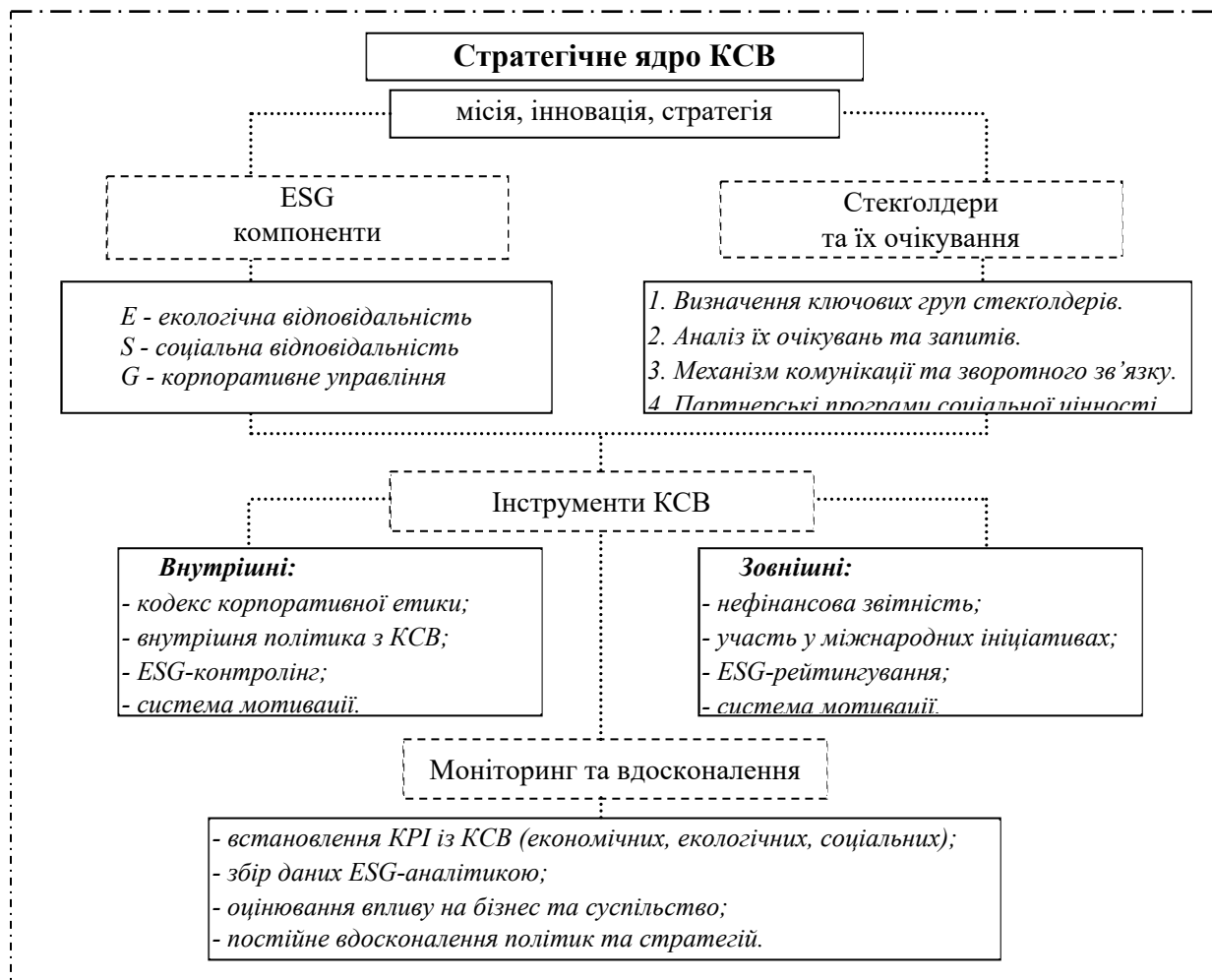

Рис. 2. Концептуальна модель управління КСВ інноваційно
орієнтованого підприємства

Джерело: розроблено авторами

Висновки. Проведене дослідження засвідчило, що в умовах сучасних глобальних трансформацій корпоративна соціальна відповідальність дедалі активніше набуває статусу стратегічного інструменту управління інноваційно орієнтованими підприємствами. Її еволюція від етичної чи благодійної ініціативи до інтегрованого складника бізнес-моделі свідчить про зростаючу роль КСВ у формуванні довгострокових конкурентних переваг, посиленні інвестиційної привабливості підприємств і підвищенні їх адаптивності до викликів мінливого зовнішнього середовища. Наукове обґрунтування засвідчило доцільність застосування комплексного методологічного підходу до інтеграції КСВ у

стратегічне управління, зокрема синергійного поєднання процесного, ресурсного, інституціонального та ціннісно-орієнтованого підходів. Це забезпечує побудову концептуальної моделі управління КСВ, спроможної враховувати зовнішні регуляторні вимоги та внутрішні ціннісні орієнтири підприємства. Особливого значення набуває здатність системи КСВ до адаптації, самоналаштування й оперативного реагування на динаміку соціально-економічного та екологічного контекстів. У цьому аспекті важливу роль відіграють ESG-фактори, які трансформують систему КСВ у межах стратегічного управлінського обліку, де нефінансові показники розглядаються як стратегічні активи, що мають безпосередній вплив на сталість та ефективність бізнесу. Інтеграція економічних, соціальних і екологічних цілей в управлінські процеси створює передумови для сталого розвитку, підвищення соціальної цінності підприємства, зміцнення його репутаційної стійкості та забезпечення конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі. У цьому контексті розроблення й упровадження науково обґрунтованих концептуальних моделей управління КСВ з урахуванням ESG-парадигми постає як стратегічний імператив трансформації бізнес-моделей інноваційно орієнтованих підприємств та формування нової якості соціально відповідального економічного зростання.

Список використаних джерел

1. Андріяш В., Верба С. Теоретичні підходи до змісту та сутності поняття «корпоративна соціальна відповідальність». *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2023. 2(68), 7-11. URL:[https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-2\(68\)-1](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-2(68)-1).
2. Гринчук Ю. С. Інноваційно-інвестиційна діяльність аграрних підприємств у зв'язку із відтворенням їх виробничо-ресурсного потенціалу. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. 2015. Вип. 2 (11). С. 94-100. URL:<https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/2429/1/innovacijno-investycijna.pdf>

3. Іршак О., Коломієць О., Черепанин А. Види корпоративної соціальної відповідальності в контексті досягнення цілей сталого розвитку. *Економіка та суспільство*, 2024. (59). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-13>
4. Лапко О. О., Солосіч О. С. Впровадження корпоративної соціальної відповідальності в контексті інтеграції з інформаційною системою управління підприємством. *Цифрова економіка: можливості трансформації підприємницької діяльності*. 2019. Вип. 1(1). С. 140–145.
5. Ложачевська О., Виговська А. Стейкхолдерський підхід до корпоративної соціальної відповідальності компаній. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 58–2. URL: http://bses.in.ua/journals/2020/58_2_2020/6.pdf.
6. Мазуренко В. П., Засенко О. Ю. Сучасна концепція корпоративної соціальної відповідальності в міжнародному бізнесі. *Ефективна економіка*. 2012. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1199>
7. Малахова Ю.А., Мироненко Д.А. Корпоративна соціальна відповідальність як конкурентна перевага підприємства на міжнародному ринку. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*, 2021 (102), С. 69-73. URL: <https://puet.poltava.ua/index.php/economics/article/view/48>
8. Сардак С. Е., Гасленко К. С. Внутрішня корпоративна соціальна відповідальність підприємства: теоретичні та практичні аспекти. *Економіка та Суспільство*. 2012. С. 342-347. URL: <https://philpapers.org/archive/SAR-73.pdf>
9. Сергієнко Т., Тринкіна Т. Соціальна відповідальність як складова етики міжнародного бізнесу. *Економічні, політичні, правові та культурні виміри соціально-відповідального суспільства*, 2021 (17).
10. Яловега Л.В., Лега О.В., Прийдак Т.Б. Циркулярна економіка як інструмент сталого розвитку: виклики та перспективи. *Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання: зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. Суми: Сумський державний університет*, 2024. С. 227-228.

URL:https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/97484/3/Management_paradigms_2024.pdf#page=227

11. Яловега Л. В., Лега О. В., Прийдак Т. Б. Управлінські рішення: аналіз релевантності облікової інформації. *Причорноморські економічні студії*. 2022. № 74. С. 227-233. URL: <https://tinyurl.com/p96z87pb>.
12. Porter M.E., Kramer M.R. Strategy & Society: The Link between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility. *Harvard Business Review*, 2006. 84, P. 78-92.
13. Elkington, J. Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business. Capstone. 1997. Oxford.
14. Freeman R. E. *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Boston. 1984. Pitman Publishing.
15. Lüdeke-Freund F., Massa L., Bocken N., Brent A. Business Models for Sustainability: Origins, Present Research, and Future Avenues. *Organization & Environment*, 2022. 35(1). 1–21.